

більш подібний до типового цивільно-правового договору про виконання конкретних робіт або надання конкретного переліку послуг.

Окрім того, чинне законодавство України надає право фізичним особам та ФОП виконувати роботи (надавати послуги) на підставі як трудового, так і цивільно-правового договору, відмінності між якими передусім полягають у різному їх регулюванні законодавчими актами. Перший регулюють норми КЗпП, другий - ЦКУ.

Резюмуючи, варто зазначити, якщо порівнювати аутсорсинг та аутстафінг, то останній законодавчо індексований як звичайні трудові відносини. Ключовою відмінністю найму персоналу за договором аутстафінгу від укладення трудового договору безпосередньо з працівниками є уникнення податкового навантаження та кадрових питань, що виникають у роботодавців.

Послуги - такі як аутсорсинг та аутстафінг — в Україні активно застосовують не лише в українському бізнесі, а й у сфері освіти, оскільки такі схеми організації трудового кодексу дають змогу українським компаніям та підприємствам знизити витрати на кадровий та бухгалтерський супровід таких трудових відносин, мінімізувати юридичні та податкові ризики, а також не витратити час і ресурси на пошук та підготовку потрібних фахівців.

Література

1. Малюга М.М. Аутстафінг як дієвий інструмент управління персоналом у підручнику для керівника освіти. URL: https://lib.iitta.gov.ua/721409/1/tezy_-psp_perf_110112.pdf.

2. Мельничук Ю. Аутстафінг в Україні: що це таке? Що ж це таке? Бізнес тренінг груп. 2013. URL: <https://training-group.com.ua/autstaffing-v-ukraine-suschestvuet-hto-zhe-eto-takoe.htm>.

3. Стасюк С. Аутстафінг та аутсорсинг - в чому різниця? Дебет-кредит: бухгалтерські новини. 2017. URL: <https://news.dtki.ua/law/contractual-relationship/43788>.

ПРОФЕСІЙНИЙ КОНТЕКСТ НЕЕТ-МОЛОДІ В ЯПОНІЇ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ

Калініна Ганна Михайлівна,
аспірантка Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9405-9278>

На сьогодні проблема подолання безробіття серед молодого населення є актуальною, оскільки саме молодь є найуразливішою та незахищеною верствою в державі. І хоча, зазвичай, молоді люди здатні швидко й творчо адаптуватися до нових умов та обставин, все ж загострення в умовах глобалізації соціально-економічних і фінансових викликів у кожній країні світу, нестабільна ситуація на світовому ринку

праці, поширення пандемії та багато інших чинників утворюють певну «складність життя» для молоді в сучасну епоху змін та трансформацій. На жаль, ця тенденція все частіше виявляється в економічній пасивності молоді, її незанятості та небажанні працевлаштовуватися й стрімко шириться світом.

Тож молодь, яка з різних політичних, економічних, соціальних причин не навчається, не проходить професійну перепідготовку, не шукає роботу, не працює взагалі та здебільшого існує за кошти батьків/родичів, які вимушені вирішувати їхні матеріальні та побутові проблеми (URL:http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/documents/publication/wcms_212423.pdf), має назву NEET-молодь або покоління NEET (англійською: Young People Not in Education, Employment or Training), що перекладається як: «Ні на навчання, ні на роботу чи підвищенні кваліфікації».

За даними Міжнародної організації праці (ILO; <https://www.ilo.org/>) сьогодні у світі мешкає близько 1,3 мільярда молодих людей, з яких 267 мільйонів належать до NEET-молоді. Водночас очікують, що до 2021 року ця цифра сягне 273 мільйонів, і жінки становитимуть дві третини цієї цифри - фактично це 181 мільйон людей (URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30479879.html?fbclid>). На підтвердження варто констатувати, що життєва філософія покоління NEET вже давно розповсюдилась багатьма країнами світу: Австралії, Північної та Південної Америки (США, Канада, Мексика, Аргентина тощо), Західної Європи (Велика Британія, Німеччина, Франція, Австрія, Швеція, Нідерланди тощо), Азії (Японія, Південна Корея, Китай, Тайвань та ін.).

NEET-молодь - це люди, що народилися між 1995-тим та 2005-тим роками відповідно до «Теорії поколінь», сформульованої вченими Н. Хоувом та В. Штраусом [4] та входять до покоління Z. Однак деякі вчені пропонують вважати роком народження покоління Z - 1991 рік - дата створення Всесвітньої мережі інтернет (WWW), інші вважають - 2001 рік - входження інтернету в повсякденне користування більшості людей. Важливим нюансом також є те, що роки народження «покоління Z», як спільна точка відліку в багатьох країнах не співпадають із загальноприйнятими. Наприклад, рівень технологічного прогресу в повсякденному житті мешканців Японії був вищим за інші країни постіндустріального типу розвитку, тому народження «покоління Z» у цій країні припадає на 1985-1992 роки (URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Покоління_Z). Для порівняння в Україні цей період настав пізніше - починаючи з 2004 року.

Окрім цього, в Японії, яка випереджає фактично всі країни світу за рівнем впровадження цифрових технологій у повсякденне життя людей, «покоління Z» називають «нео-цифровими аборигенами», які на крок випереджають попереднє «покоління Y» - «цифрових аборигенів», які з раннього віку без особливих проблем освоюють планшети, смартфони та

надають перевагу в спілкуванні повномасштабному відео-формату більше, ніж тесту або розмові. Тож «покоління NEET», або NEET-молодь, є частиною «покоління Z» за винятком того, що ця молодь, як правило, не має ні моральних, ні матеріальних, ні соціальних можливостей для повної реалізації знань, умінь, навичок, що притаманні представникам «покоління Z».

У Японії досить швидко укоренилося поняття NEET-молоді. Так деякі вчені, наприклад Енді Ферлонг (Andy Furlong; URL: <https://le.ac.uk/alumni/stay-connected/obituaries-tributes/andy-furlong>), перш за все, пов'язують виникнення та зростання цього феномену в Японії з подією 1986-1991 років минулого століття - «Японською фінансовою бульбашкою». Для того періоду були властивими багаторазові штучні зростання цін і спекуляції на фондовому ринку та ринку нерухомості - через історично-природну нестачу землі в Японії, постійну сейсмічну небезпеку, подорожчання будівництва та низку законодавчих обмежень на будівництво (наприклад, земля під Імператорським палацом у Токіо коштувала більше, ніж вся земля в штаті Каліфорнія). Відголоски Японської фінансової бульбашки й досі даються в країні в знаки. Наслідком здування «бульбашки» став тривалий період економічної стагнації в Японії, який отримав назву - «втрачене десятиліття».

Саме цей період призвів до різкого зростання кількості представників NEET серед молоді в країні, оскільки молоде населення Японії постало перед загальною проблемою безробіття, рівень якого збільшувався (URL: <https://www.bbc.com/news/magazine-23182523>). Незважаючи на те, що рівень безробіття порівняно з іншими промислово розвиненими країнами був незначний - 5 % (2001 р.) - зростання безробіття похитнуло впевненість тих, хто працював у системі довічного найму, так як у країні була відсутня система допомоги з безробіття [2].

Думки вчених щодо NEET-молоді різняться. Учений Гэнда Юдзи (Genda YQji; URL: <http://postbubbleculture.blogs.wm.edu/2015/04/05/stagnant-youth-the-neet-freeter-and-hikikomori-phenomena/>) переконаний у тому, що представники NEET-молоді часто виявляють бажання працювати, однак через невпевненість у собі, фактичну відсутність соціально-комунікативних навичок спілкування й перебування в соціумі та низький рівень кваліфікації, просто не в змозі пройти навіть співбесіду.

Статистична організація Європейської Комісії (Євростат; URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>) спільно з Міжнародною організацією праці (МОП; URL: <https://www.ilo.org/>) офіційно структурувала групу NEET-молоді та виокремила в її межах сім окремих підгруп. У Японії до представників NEET зазвичай відносять працездатних японців віком від 15 до 34 років та здебільшого розділяють їх лише на 4 групи [Цит. за: 3].
Це:

антисоціальні NEET: люди, які відчувають себе комфортно, лише коли не працюють;

замкнені NEET (хікікоморі): люди, які не в змозі взаємодіяти з суспільством ні в якому форматі. Термін «хікікоморі» (або хіккі) запровадив психолог Сайто Тамакі (Tamaki Saito; https://ru.qaz.wiki/wiki/Tamaki_Saito). Наразі приблизно 20 % молодих японців (близько 1 % населення країни) насправді роками сидять замкненими у власних кімнатах. Окрім того, до цієї групи відносять й «одинаків-паразитів» (парасайто-сінгуру) - дорослих дітей, які мешкають разом з батьками, просто не бажаючи виявляти самостійність у питаннях побудови власної сім'ї, влаштування на роботу та ухвалення інших важливих рішень для побудови власного життя - за статистичними даними до них належать від 80 % (30-літніх) до 90 % (20-літніх) незаміжніх японських жінок і близько половини японських чоловіків 20-річного віку). Саме перебування в батьківському домі полегшує життя «одинакам-паразитам» як морально та фізично, так і матеріально (зменшуючи витрати на власне утримання та відповідальність за себе) та забезпечує повну свободу їхніх дій. Згідно з останніми соціологічними дослідженнями, таких людей у Японії мешкає близько 10 млн [1];

пасивні NEET: люди, які через брак впевненості в собі та мотивації не можуть знайти собі роботу;

розчаровані NEET: люди, які через негативний попередній досвід на роботі загалом відмовитися від подальшого пошуку робочого місця.

Наразі представників покоління NEET в Японії виокремлюють в окрему категорію соціальної політики, відмінну від категорії фрітер (анг. freeter) — японський термін, що позначає молодих людей, які є безробітними або живуть на дохід від непостійного заробітку, за винятком домогосподарок і студентів. Однак на практиці щороку тисячі молодих людей переміщуються між цими двома соціальними категоріями зі статусу незайнятої молодої людини до статусу зайнятої на неповний робочий день і навпаки - з низькою заробітною платою.

І хоча в Японії допомога держави з безробіття припиняється через три-шість місяців (також обмежена підтримка держави для осіб із особливими потребами) представників покоління NEET це не стимулює до підвищення своєї кваліфікації чи до пошуку роботи на ринку праці. Перш за все, через культурні особливості, що склалися історично в цій країні, NEET-молоді неминуче отримає фінансову підтримку та допомогу від своїх батьків або родичів.

Оскільки проблематика NEET-молоді сьогодні є актуальною для японського суспільства, уряд Японії офіційно розробив програму, що функціонує вже більше 15 років та за якою в школах викладають окремий предмет, який дає змогу учням краще зрозуміти, що робити далі після закінчення навчання в школі. Окрім цього, уряд Японії підтримує налагодження робочих стосунків між університетами з питань співпраці у

сфері обміну студентами; надає підтримку відкритим пунктам та іншим службам, що розроблені та/або впроваджені соціальними підприємствами та некомерційними організаціями (URL: <https://www.nippon.com/ru/currents/d00271/>), а також заохочує будь-які проекти, що мають на меті розвиток соціальних навичок у студентів (<https://jpninfo.com/11831>) та боротьбу з тривалою «інфантильною та антисоціальною поведінкою» японців віком від 15 до 34 років.

Також за підтримки та сприяння Токіо проблему NEET-молоді розкрито в японській літературі через манга (малюнки-комікси, що створені в Японії, або японською мовою) та ранобе (японський невеликий роман або легка новела з ілюстраціями), основною аудиторією якої якраз є вікова група від 15 до 34 років. Найбільш виразним представником цього жанру є NHK пі Youkoso (URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Welcome_to_the_N.H.K), яка розкриває згубність способу життя типового представника NEET. Серед більш сучасних творів можна виокремити Higashi no Eden (URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Eden_of_the_East) і ReLife (URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/ReLIFE>), які по-своєму намагаються донести до аудиторії необхідність соціалізації в суспільстві.

Тож, резюмуючи, треба зазначити, що проблема зростання частки безробітної NEET-молоді в Японії, як у світі загалом, є актуальною та недостатньо вивченою. Так деякі вчені пов'язують зростання цього феномену з тривалою економічною стагнацією в 1990-х роках, наслідком якої був високий рівень безробіття серед молоді в Японії (приблизно 2,13 мільйона людей), інші вчені пов'язують це з частковим розпадом традиційної для Японії системи довічної зайнятості в одній компанії та макроекономічним тиском з боку всесвітньої глобалізації. Наразі феномен NEET досить детально вивчають міжнародні організації, державні інститути, неурядові організації, дослідники та вчені. Окрім того, він потребує системного вивчення та врахування в різних сферах життєдіяльності молодих людей.

Література

1. Воркина К.С. Японская семья как феномен культуры. 2019. URL: <https://mgimo.ru/upload/2019/09/vorkina-diss2.pdf>

2. Жаныбек А. Япония: мыльный пузырь, потерянное десятилетие и землетрясение Тохоку. 2011. URL: <http://www.warandpeace.ru/ru/exclusive/view/58811/>

3. Поколение ни-ни. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/nowwieНHe_НН-ни.

4. Strauss, W., & Howe, N. (1991). Покоління: історія майбутнього Америки, 1584-2069. Нью-Йорк: William Morrow and Company Inc.